

Інфекційні захворювання

Інфекційні хвороби — розлади здоров'я людей і тварин у вигляді хвороби, які спричинюють збудники — віруси, різноманітні бактерії, найпростіші, гриби-паразити людини, гельмінти, продукти їх життєдіяльності (токсини), патогенні білки — пріони, здатні передаватися від заражених осіб здоровим і схильні до масового поширення.

Інфекційні захворювання можуть передаватися різним шляхом, а саме: через повітря, контакт з хворими і предмети, які контактували з хворими. А також інфекційні захворювання можуть передаватися через продукти харчування.

Такі складники, які є необхідними для виникнення і розвитку інфекційного процесу:

- наявність патогенного мікроба;
- проникнення його в сприйнятливий макроорганізм;
- певні умови зовнішнього середовища, в якому відбувається взаємодія між мікро- і макроорганізмом.

Велике значення має стан макроорганізму для виникнення інфекційного процесу. Участь в інфекційному процесі може залежати від виду і генотипу, реактивності, розладу функції центральної нервової системи (ЦНС), наявності вітамінів, білкового голодування, гормонів та інших факторів. Таким чином, в залежності від стану, в якому перебуває макроорганізм, а також впливу зовнішнього середовища інфекційний процес може закінчитися загибеллю хвороботворного мікроорганізму, загибеллю макроорганізму або встановленням взаємної адаптації між ними.

Проникнення такого патогенного мікроба до організму людини не завжди спричиняється до захворювання і тому, в багатьох випадках воно обмежується короткочасним інфікуванням без прояву хвороби або відносно тривалим носінням збудників інфекції в організмі. Таким чином сама інфекція може траплятися набагато частіше, ніж інфекційні хвороби.

Виділяють такі шляхи передачі інфекції від ЛЮДИНИ:

- Контактно-побутовий шлях, коли захворювання передається через предмети, що оточують хворого.**
- Повітряно-крапельний шлях, коли інфекція передається через крапельки слини, що потрапляють у повітря при розмові, чханні, кашлі. Так можуть передаватися туберкульоз, грип, коклюш, дифтерія, кір тощо.**
- Передача інфекції через воду, в яку потрапляють мікроби з виділеннями хворих (холера, черевний тиф, дизентерія та ін.)**
- Через укуси кровосисних членистоногих (наприклад, малярія).**
- Через заражені харчові продукти.**
- Через ґрунт: наприклад, кишкові захворювання, правець.**

Виділяються такі періоди при розвитку інфекційного процесу:

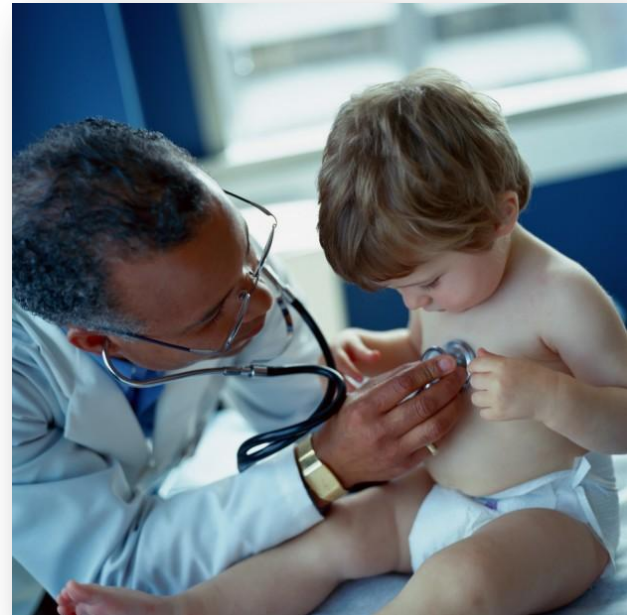
- **Інкубаційний період** (особливістю такого періоду є те, що ознаки захворювання проявляються не відразу після зараження, а через певний прихований, інкубаційний період. Такий період може тривати від кількох годин до кількох днів (дифтерія) і навіть тижнів (черевний тиф). Протягом інкубаційного періоду відбувається розмноження й нагромадження мікробів та їхніх отрут, підвищення реактивності організму до збудника)
- **Період провісників хвороби, або як ще його називають – продромальний період** (характеризується наявністю деяких загальних ознак захворювання: невеликим підвищенням температури, загальним нездужанням тощо),

Виділяються такі періоди при розвитку інфекційного процесу:

- Період розпалу хвороби (у такий період, інфекційний процес досягає високої інтенсивності, тримається на цьому рівні певний час, що є неоднаковим при різних захворюваннях)
- Період реконвалесценції, тобто одужання (при сприятливих умовах перебігу, така хвороба переходить у стадію одужання, першою ознакою чого є спадання температури, поліпшення загального самопочуття і т.п. При багатьох інфекційних захворюваннях клінічне одужування не збігається за часом зі звільненням інфікованого організму від збудника хвороби).

Інфекційні захворювання класифікують на:

- 1. кишкові (холера, дизентерія, сальмонельоз, ешеріхіоз);**
- 2. дихальних шляхів (грип, аденовірусна інфекція, коклюш, кір, вітряна віспа);**
- 3. «кров'яні» (малярія, ВІЛ-інфекція);**
- 4. зовнішніх покривів (сибірська виразка);**
- 5. з різними механізмами передачі (ентеровірусна інфекція).**

Інфекційні хвороби класифікуються на такі збудники:

- 1. пріонні (хвороба Крейтцфельда-Якоба);**
- 2. вірусні (грип, кір, вірусні гепатити, ВІЛ-інфекція);**
- 3. бактеріальні (чума, холера, дизентерія, сальмонельоз, стрептококова, стафілококова інфекції);**
- 4. протозоозні (малярія, амебіаз);**
- 5. гельмінтози (ентеробіоз, аскаридоз, трихінельоз, токсокароз);**
- 6. кліщові інфекції (короста, педикульоз).**

Для запобігання таких захворювань, тому проводяться такі профілактичні заходи:

- ✓ проведення профілактичних щеплень;
- ✓ карантинні заходи (під карантином розуміється - комплекс заходів щодо припинення розповсюдження інфекції, включаючи ізоляція раніше хворих, дезінфекція місця проживання хворих, виявлення контакту інфекції з хворими та інші);
- ✓ вилучення джерела інфекції.

Вакцинація

Вакцинація — введення антигенного матеріалу з метою породити імунітет до хвороби, який запобіжить зараженню або ослабить його негативні наслідки. Як антигенний матеріал використовують:

- ❖ живі, але ослаблені штами мікробів;
- ❖ убиті (*інактивовані*) мікроби;
- ❖ очищений матеріал, наприклад білки мікроорганізмів;
- ❖ синтетичні вакцини.

*Штам (нім. *Stamm*, буквально — стовбур, основа), чиста культура певного виду мікроорганізмів, у якої вивчені морфологічні і фізіологічні особливості.

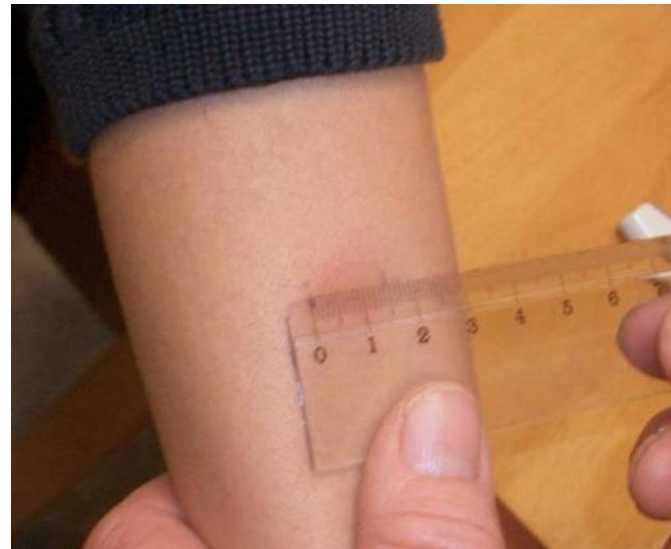

За даними Європейського регіонального бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я, планова імунізація проти поліомієліту, правця, дифтерії, кашлюка, кору і епідемічного паротиту («свинки») щороку врятовує життя і здоров'я 3 мільйонам дітей в світі. А за допомогою нових вакцин, які буде розроблено в найближчих 5-10 років, можна буде запобігти загибелі ще 8 мільйонів дітей на рік.

Побічні ефекти й ускладнення

Побічні ефекти й ускладнення у різних вакцин різні. Найчастіше спостерігають слабо виражені реакції: помірне підвищення температури тіла, почервоніння і біль у місці ін'єкції. У дітей часто спостерігають тривалий плач, погіршення апетиту. Можливі алергійні реакції, зокрема (рідко) — набряк Квінке, анафілактичний шок. Деякі живі вакцини здатні спричинити реакції, що нагадують легкий перебіг тих захворювань, для профілактики яких їх вводять. Наприклад, вакцинація від кору, краснухи і епідемічного паротиту в 5% випадків спричинює нерясний висип.

Вакцинопрофілактика і біотероризм

Зазвичай під терміном *біотероризмом* мають на увазі таємне вживання біологічних засобів з метою ураження людей і створення психологічного впливу на населення в цілому. Найпростіший і небезпечний спосіб біотероризму — використання біологічних засобів, що проникають всередину організму через шкіру, легені або шлунково-кишковий тракт (засоби біотероризму можуть знаходитися в повітрі, воді, їжі та на предметах в місцях масового скупчення населення). В сучасному світі головним джерелом біологічної небезпеки служать збудники інфекційних захворювань, які можуть бути використані як засоби біотероризму.

← Міжнародний символ біологічної небезпеки

У 1972 році більшість країн світу ратифікували конвенцію про заборону біологічної зброї. Проте, на даний момент неможливо повністю усунути загрозу вживання цього виду зброї окремими країнами, які ведуть секретні роботи з високовірулентними мікроорганізмами під приводом створення звичайних засобів біологічного захисту. Сучасна історія знає немало випадків викиду вирощених в лабораторних умовах збудників особливо небезпечних інфекцій у довкілля. При цьому найбільшу небезпеку являють мікроорганізми, отримані методами генної інженерії.

Календар профілактичних щеплень

Інфекція/Вік	1 доба	3-7 діб	1 міс.	3 міс.	4 міс.	5 міс.	6 міс.	12 міс.	18 міс.
Гепатит В									
Туберкульоз									
Дифтерія									
Правець									
Кашлюк									
Поліомієліт									
Хіб-інфекція									
Кір									
Епідемічний паротит									
Краснуха									

 Вік, у якому проводиться вакцинація.